

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4Er/304/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8517203234
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2021:8517203234.3

Uznesenie

Okresný súd Stará Ľubovňa v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, pr. zast. Advocate, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 36 865 141, proti povinnej: Z. O., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom E. XX, XXX XX E., v konaní o vymoženie 130,- eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd v y l u č u j e súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD., Exekútorický úrad Bratislava, so sídlom Záhradnícka 60, 821 08 Bratislava z vykonávania exekúcie vedenej na súde pod sp. zn. 4Er/304/2017 a u exekútora pod sp. zn. EX 6859/2017.

II. Súd z a m i e t a žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD., Exekútorický úrad Bratislava, so sídlom Záhradnícka 60, 821 08 Bratislava, zo dňa 13.02.2017 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

odôvodnenie:

1. Dňa 20.06.2017 doručil súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý, PhD. tunajšiemu súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie, ktorý bol podaný do zápisnice na jeho exekútorском úrade dňa 11.02.2017 a na základe exekučného titulu, ktorým je rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu, so sídlom Karloveské rameno 6, 841 04 Bratislava, zriadeného záujmovým združením právnických osôb Združenie arbitráže a mediácie, so sídlom Karloveské rameno 6, 841 04 Bratislava, IČO: 45745595, zo dňa 31.10.2016, sp. zn. SR 00847/16.

2. Súdny exekútor k žiadosti o udelenie poverenia pripojil podanie označené ako „Oznámenie, splnenie povinnosti podľa § 30 ods. 3 Exekučného poriadku.“ V uvedenom podaní exekútor poukazuje na obsah nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 13.4.2011, sp. zn. III. ÚS 322/2010 a vyslovuje názor, že vyššie uvedený nález ústavného súdu je individuálny normatívnym právnym aktom, ktorého pôsobnosť je limitovaná, pričom jeho hranice sú určené konaním, ktoré je vedené na Okresnom súde v Žiari nad Hronom pod sp. zn. 5Er 934/2008. Tento ústavný nález preto podľa exekútora nemá všeobecnú platnosť. Pretože na začiatku výkonu exekučnej činnosti bol radovým zamestnancom oprávneného, reaguje na tento nález nielen z dôvodu splnenia povinnosti podľa § 30 ods. 3 Exekučného poriadku, ale aj z dôvodu, že tento nález a na neho nadväzujúce postupy a rozhodnutia ústavne neakceptovateľným spôsobom zasahujú do jeho základných práv. Okrem iného súdny exekútor tiež uviedol, že proti označenému rozhodnutiu, keďže ústavne a medzinárodnoprávne neakceptovateľným spôsobom zasiahlo do jeho základných práv, bol súdny exekútor nútený podať v zmysle čl. 34 Európskeho dohovoru o ľudských právach a článkov 45 a 47 Rokovacieho poriadku Európskemu súdu pre ľudské práva individuálnu sťažnosť. Súdny exekútor tiež uviedol, že postupy a rozhodnutia všeobecných súdov sledujúce názor, ktorého argumentačný základ nie je právne udržateľný, budú základom pre posudzovanie hmotnej náhrady pri vyvodzovaní zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

3. Uznesením č. k. 4Er/304/2017 - 24 zo dňa 6.9.2018 tunajší súd žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD. o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol v časti týkajúcej sa vymoženía zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 245,- eur od 4.3.2016 do zaplataenia. V uvedenej časti súd uznesením č. k. 4Er/304/2017 - 43 zo dňa 4.12.2020 exekučné konanie zastavil a priznal súdnemu exekútorovi voči oprávnenému trovy exekučného konania vo výške 19,92 eur.

4. Následne súd pristúpil k opätovnému preskúmaniu žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a zistil, že v danom prípade je dôvodné zamietnutie žiadosti v celom rozsahu.

5. Podľa § 243h ods. 1 veta prvá zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „EP“), ak tento zákon v § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017.

6. Vzhľadom na vyššie uvedené zákonné ustanovenie súd postupuje v tejto exekučnej veci podľa ustanovení Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.03.2017 s prihliadnutím na výnimky uvedené v § 243i až 243k (ďalej len „EP“).

7. Podľa ustanovenia § 3 EP, exekútor vykonáva exekučnú činnosť nestranne a nezávisle. Pri výkone svojej činnosti je viazaný len Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami podľa čl. 7 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, zákonmi, inými všeobecne záväznými právnymi predpismi vydanými na ich vykonanie a rozhodnutím súdu vydanom v exekučnom konaní.

8. Podľa § 4 EP, činnosť exekútora je nezlučiteľná s pracovným pomerom alebo s obdobným pracovným vzťahom, podnikaním, členstvom v štatutárnom orgáne obchodnej spoločnosti alebo družstva alebo členstvom v dozornom orgáne obchodnej spoločnosti alebo družstva alebo s vykonávaním inej zárobkovej činnosti s výnimkou vedeckej, pedagogickej, literárnej, umeleckej, publicistickej a športovej činnosti.

9. Podľa ustanovenia § 30 ods. 1 EP, exekútor je vylúčený z vykonávania exekúcie, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, ktorá je predmetom exekúcie, k účastníkom exekučného konania alebo k ich zástupcom, možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti.

10. Podľa ustanovenia § 30 ods. 3 EP, len čo sa exekútor dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámi to bezodkladne súdu. Do rozhodnutia podľa odseku 7 môže exekútor v konaní robiť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad.

11. Podľa ustanovenia § 30 ods. 7 EP, exekútor predloží vec na rozhodnutie súdu o námietke bez zbytočného odkladu. O tom, či je exekútor vylúčený, rozhodne súd do desiatich dní od predloženia veci.

12. Nestrannosť a nezávislosť súdneho exekútora pri výkone exekučnej činnosti sú zákonnými predpokladmi výkonu exekúcie. Ak určité okolnosti vzbudzujú objektívnu pochybnosť o nestrannosti, resp. nezaujatosti súdneho exekútora, nemôže súdny exekútor exekúciu vykonávať a vzhľadom na citované ustanovenie § 30 ods. 1 EP je z vykonávania exekúcie vylúčený. Pre vylúčenie súdneho exekútora z vykonávania exekúcie postačuje možnosť pochybnosti o jeho nezaujatosti, nemusí aj reálne dôjsť k takému konaniu súdneho exekútora, z ktorého by jeho zaujatosť bola zrejmá. Súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý súdu oznámil, že pred začatím exekučnej činnosti bol zamestnancom oprávneného

13. Nakoľko sa súdnym exekútorom uvádzané skutočnosti týkajúce sa konania vedeného na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 5Er/934/2008, ako aj následného konania na Ústavnom súde SR týkajú len účastníkov tohto konania, teda konania vedeného na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 5Er/934/2008 a súdneho exekútora, súd pri posudzovaní otázky vylúčenia súdneho exekútora v exekučnej veci vedenej na tunajšom súde nemohol prihliadať na uvedené konanie na Okresnom súde Žiar nad Hronom a na Ústavnom súde SR, ako ani na právne závery z neho vyplývajúce. Rovnako súd pri posudzovaní otázky vylúčenia súdneho exekútora z vykonávania exekúcie nemôže byť ovplyvňovaný ani vyjadrením uvedeným súdnym exekútorom, podľa ktorého postupy a rozhodnutia všeobecných súdov sledujúce názor, ktorého argumentačný základ nie je právne udržateľný, budú základom pre

posudzovanie hmotnej náhrady pri vyvodzovaní zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, z ktorého v kontexte celého vyjadrenia súdneho exekútora pre súd vyznieva upozornenie na následné uplatnenie si náhrady škody voči súdu v prípade vylúčenia súdneho exekútora z vedenia exekúcie z dôvodu, že súdny exekútor je bývalým zamestnancom oprávneného. V zmysle čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy SR súd rozhoduje (aj) o otázke vylúčenia súdneho exekútora z vedenia exekúcie nestranne a nezávisle. Je pri tom viazaný Ústavou SR, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 Ústavy SR a zákonom. Závery pre rozhodnutia si po preskúmaní skutkových okolností prípadu a právnych predpisov robí výlučne súd sám.

14. Inštitút vylúčenia súdneho exekútora je jedným z prostriedkov zabezpečenia ústavnej požiadavky nestrannosti orgánov súdnej ochrany a je ho možné aplikovať len za splnenia zákonom stanovených predpokladov. Exekútor môže byť vylúčený z exekučného konania na základe námietky zaujatosti uplatnenej účastníkom exekučného konania (§ 30 ods. 5 EP) alebo na základe oznámenia exekútora o skutočnostiach, pre ktoré by mohol byť vylúčený (§ 30 ods. 3 EP).

15. Nestranný je len taký súdny exekútor, ktorý podľa svojho svedomia a vedomia je nezávislý od prejednávanej veci a od strán sporu v tom zmysle, že je voči ním neutrálny, že voči ním nemá predsudky, sympatie ani antipatie, že strany sporu sú v jeho očiach úplne rovné, že ani jedna z nich nemá v jeho očiach a priori žiadnu výhodu ani nevýhodu, prednosť ani nedostatok, že k právnemu vzťahu, ktorý rieši, nezískal vzťah ešte predtým, ako mu bola vec zverená na rozhodnutie, a že preto bude môcť posudzovať vec absolútne nezávisle a slobodne. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska exekútora, ale podľa objektívnych symptómov. Exekútor môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť subjektívne vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho status alebo funkcie, ktoré vo veci vykonával. Uplatňuje sa tu teória zdania, podľa ktorej nestačí, že súdny exekútor je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán, a to nielen účastníkov, ale aj verejnosti.

16. Zamestnanecký vzťah (hoci aj bývalý) medzi účastníkom konania (zákon nevyžaduje, aby to bol len povinný) a súdnym exekútorom, ktorý má exekúciu vykonať, sám o sebe vyvoláva pochybnosť o nezaujatosti súdneho exekútora pri vykonávaní exekúcie. Súd zvážil všetky okolnosti prípadu a dospel k názoru, že o nezaujatosti súdneho exekútora pri vykonávaní exekúcie vedenej na jeho exekútorskom úrade pod spisovou značkou EX 6859/17 možno mať objektívnu pochybnosť vzhľadom na jeho pomer k účastníkovi exekučného konania, a to oprávnenému, nakoľko súdny exekútor bol pred začatím vykonávania exekučnej činnosti zamestnancom oprávneného. Z vyššie uvedeného dôvodu súd podľa ust. § 30 ods. 7 EP vylúčil súdneho exekútora z ďalšieho vedenia exekúcie pre jeho pomer k oprávnenému.

17. Podľa § 44 ods. 2 EP (v znení účinnom do 31.3.2017), súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d) a § 39 ods. 4. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Súd žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne aj vtedy, ak sa navrhuje vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorý bol vydaný v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihliadnuté na neprijateľné zmluvné podmienky, obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo rozpor s dobrými mravmi. Proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti je prípustné odvolanie.

18. V posudzovanom prípade bol ako exekučný titul predložený rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného záujmovým združením právnických osôb Združenie arbitráže a mediácie, sp. zn. SR 00847/16, zo dňa 31.10.2016. Rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 28.11.2016 a vykonateľnosť dňa 1.12.2016. Z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku vyplýva, že pohľadávka vznikla na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX uzatvorenej dňa 26.6.2015, ktorá bola zabezpečená zmenkou. Vychádzajúc z odôvodnenia predmetného rozhodcovského rozsudku, právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a vydať predmetný rozsudok zakladala rozhodcovská

zmluva k zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX uzatvorenej dňa 26.6.2015 medzi POHOTOVOSTĚ, s.r.o. a povinným.

19. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 v znení neskorších predpisov účinného v čase uzatvorenia zmluvy („ďalej len Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

20. Zo zmluvy o úvere a z rozhodcovskej zmluvy uzatvorenej medzi oprávneným a povinným dňa 26.6.2015 vyplýva, že povinný je v nej označený nielen svojím menom, priezviskom, rodným číslom a ďalšími údajmi, teda ako fyzická osoba nepodnikateľ, ale aj ako fyzická osoba podnikateľ, teda obchodným menom, miestom podnikania a IČO-m. Súčasťou zmluvy o úvere je aj prehlásenie, že finančné prostriedky sú mu poskytnuté na výkon podnikania. Z takto uzavretej zmluvy o úvere nie je jednoznačne zrejmé, že vo veci bola zmluva uzavretá s fyzickou osobou živnostníkom, keďže bola podpísaná len osobou, označenou ako fyzická osoba. Exekučný súd zastáva názor, že v priebehu exekúcie nebolo preukázané, že by pri uzatváraní zmluvy povinný konal v rámci predmetu svojej obchodnej resp. podnikateľskej činnosti. Napriek tomu, že zmluva o úvere obsahuje označenie povinného aj ako podnikateľa s vyznačením, že ide o úver na výkon podnikania, exekučný súd túto skutočnosť nepovažoval za relevantnú pre určenie, že sa nejedná o spotrebiteľskú úver, nakoľko povinný je označený aj ako fyzická osoba - nepodnikateľ, pričom v súlade s § 54 ods. 2 OZ pri pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon podnikania povinného ťaží toho, kto tvrdí takúto výnimku, teda oprávneného. V tomto prípade však oprávnený svoju dôkaznú povinnosť v priebehu exekučného konania nesplnil, preto súd skonštatoval, že vymedzenie účelu poskytnutia úveru v konkrétnej veci v spojení s nedostatkom akýchkoľvek ďalších dôkazov zo strany oprávneného malo rovnaký dopad ako keby v zmluve nebol jej účel vymedzený vôbec. Navyše oprávnený túto skutočnosť nepreukázal ani v rámci doplnenia návrhu na vykonanie exekúcie v zmysle § 243 f ods. 1 Exekučného poriadku. S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie oprávneným predloženú zmluvu o úvere, ktorá založila záväzkový vzťah medzi oprávneným a povinným považoval za spotrebiteľskú zmluvu, ktorá musí spĺňať požiadavky upravené v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a ktoré obsahujú právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. 8. 2017, č.k. 26CoE/118/2017, Krajského súdu v Prešove zo dňa 3.10.2019, č.k. 8CoE/33/2019, zo dňa 27.8.2019, č.k. 3CoE/12/2019).

21. Súdny dvor Európskych spoločenstiev vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil povinnosť súdu aj v rámci núteného výkonu rozhodnutia chrániť práva spotrebiteľov ako slabšej zmluvnej strany extenzívnym spôsobom, a to napr. aj v rozsudku zo dňa 6.10.2009 vo veci Asturcom Telecomunicaciones SL, kde zdôraznil povinnosť exekučného súdu preskúmať rozhodcovskú doložku, na základe ktorej bol vydaný exekučný titul, keď uviedol, že Smernica 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, musí hneď, ako sa oboznámi s právnymi a so skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať ex offo nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy. Ak je to tak, prináleží vnútroštátnemu súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú, s cieľom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol uvedenou doložkou viazaný.

22. Pokiaľ ide o materiálnu stránku právoplatnosti rozhodcovského rozsudku, súd uvádza, že táto nie je bezvýnimčná, ale z vážnych v zákone stanovených dôvodov existujú z nej výnimky. Práve takouto výnimkou je ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého rozhodcovský rozsudok podlieha prieskumnej právomoci exekučného súdu aj v štádiu rozhodovania o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, kde exekučný súd v rámci skúmania podmienok konania predovšetkým zisťuje, či exekučný titul bol vydaný orgánom na to oprávneným, či je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej, či oprávnený a povinný sú vecne legitimitovaní v konaní a či právo nie je prekludované.

23. Pri skúmaní, či tu ako exekučný titul predložený rozsudok bol vydaný orgánom na to oprávneným, má exekučný súd právo posúdiť aj platnosť uzavretej rozhodcovskej zmluvy (doložky), ak exekučným titulom v konaní je rozhodcovský rozsudok vydaný na základe tejto rozhodcovskej zmluvy (doložky), čo vyplýva

aj z viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Tento napr. v uznesení zo dňa 9. februára 2012, sp. zn. 3Cdo 122/2011 konštatoval, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Podobne v uznesení zo dňa 5. decembra 2012, sp. zn. 6 Cdo 135/2012 uviedol, že ak je právomoc rozhodcovského súdu závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t. j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Ďalej v uznesení zo dňa 21.3.2012, sp. zn. 6 Cdo 1/2012 zdôraznil, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybníť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu.

24. V posudzovanom prípade bola rozhodcovská zmluva uzavretá dňa 26.6.2015. Podľa čl. II. bodu 1. tejto zmluvy sa strany dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX uzavretej dňa 26.6.2015, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, alebo spory vzniknú na základe tejto zmluvy, alebo spory, ktoré vzniknú z právnych vzťahov, ktoré zabezpečujú záväzky z tejto zmluvy budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom podľa jeho vnútorných predpisov (najmä štatút a rokovací poriadok) a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu.

25. Podľa čl. II. bode 2. sa zmluvné strany dohodli, že táto zmluva má povahu alternatívnej rozhodcovskej zmluvy a teda umožňuje stranám sporu podať aj návrh na začatie konania týkajúci sa sporu na príslušnom všeobecnom súde Slovenskej republiky podľa ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podanie návrhu na všeobecný súd Slovenskej republiky pred začatím rozhodcovského konania predstavuje rozvážovaciú podmienku tejto zmluvy.

26. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

27. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

28. Podľa § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

29. Cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu pred rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože v krízových situáciách a pri vzniku sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Keďže sa tak udeje v súkromnoprávnom procese, požiadavka na rešpektovanie princípov súkromného práva arbitrom vrátane princípu dobrých mravov je plne opodstatnená.

30. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 4 písm. r/ za neprijateľné označil dojednanie vyžadujúce v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, nakoľko takéto dojednanie spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. V zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je takéto neprijateľná podmienka absolútne neplatná.

31. Táto nerovnováha je zrejmá aj v prejednávanej veci, kde rozhodcovská doložka znemožňuje voľbou spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak ho dodávateľ vyvolá ako prvý. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka nie je o možnosti výberu medzi štátnym a súkromným súdom, ale predovšetkým o dôsledkoch, ktoré zakladá, a teda, či doložka nenúti spotrebiteľa podrobiť sa arbitráži. Súd má v danom prípade zato, že predmetnú doložku je nutné posúdiť ako neprijateľnú podmienku, nakoľko praktickým dôsledkom takto formulovanej rozhodcovskej doložky je skutočnosť, že spotrebiteľovi, teda povinnému, je fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Pre povinného to znamená povinnosť podrobiť sa rozhodcovskému konaniu pred súkromnou osobou, ktorú si oprávnený už predformuloval v zmluve a na výbere ktorej spotrebiteľ nemal žiadnu účasť, čím je spôsobená značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

32. Spôsob, akým bola rozhodcovská zmluva v prejednanom prípade koncipovaná a spotrebiteľovi predložená spolu s ostatnými všeobecnými podmienkami, nesvedčí ani o individuálnom dojednaní rozhodcovskej zmluvy, ale skôr o zámernom predkladaní zmluvných podmienok (ide o zmluvu o úvere a rozhodcovskú zmluvu, obe podpísané v jeden deň), ktorým oprávnený sledoval vylúčenie tohto dojednania spod režimu súdnej kontroly. Oprávnený nepreukázal osobitné vyjednanie rozhodcovskej zmluvy, resp., že by si povinný osobitne vymienil jej dojednanie. Naopak ide o formulárovú zmluvu, ktorú povinný nemohol nijako ovplyvniť a mohol len rozhodcovskú zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu, pričom je pravdepodobné, že nepodpísaním rozhodcovskej zmluvy by nedošlo ani k podpisu zmluvy o úvere, keďže obidve zmluvy boli uzavreté v jeden deň.

33. Napriek formálnemu zneniu rozhodcovskej zmluvy teda reálne dochádza k narušeniu rovnováhy medzi zmluvnými stranami, a to v neprospech spotrebiteľa (dlžníka). Spôsob, akým bola rozhodcovská zmluva koncipovaná, napĺňa podmienku uvedenú v ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, preto je táto rozhodcovská zmluva neplatná podľa ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

34. Na zdôraznenie súd už len dopĺňa, že neplatná rozhodcovská zmluva nemôže založiť právomoc rozhodcovského súdu na konanie a takto (bez právomoci rozhodcovského súdu) vydaný rozhodcovský rozsudok, t. j. vydaný na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, nemôže byť exekučným titulom, lebo ide o nulitný právny akt. Neboli preto splnené podmienky na vykonanie exekúcie.

35. Z vyššie uvedeného vyplýva, že právomoc rozhodcovského súdu na rozhodnutie v predmetnej veci je založená na absolútne neplatnom právnom úkone.

Poučenie:

Proti I. výroku tohto rozhodnutia odvolanie nie je prípustné.

Proti výroku II. tohto rozhodnutia je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia, a to na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha(odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.